

ETIKETTIKOULUTUS

Suomen Baseball- ja Softball-liitto ry
(SBSL)

Kirjoittanut: Simopekka Vänskä

Versio 7.4.2001

ETIKETIN TARKOITUS

- Otteluista sujuvampia
- Otteluista turvallisempia
- Otteluista miellyttävämpiä
- Lajin maine

Etikettikoulutus edellytys valmentajana toimimiselle.

SISÄLTÖ

1. TOIMINNAN PERUSTA

2. SÄÄNNÖT

- Mitä sääntöjä on?
- Vastuu

3. OTTELUN KULKU

- Ottelun aloittaminen ja lopettaminen
- Ripeää peliä
- Suuri juoksuero
- Turvallisuus

4. KÄYTTÄYTYMINEN

- Olemus
- Väkivalta
- Päihteet
- Kielenkäyttö
- Huonot tuomiot - protesti ja raportointi
- Uusi mahdollisuus

5. ERILLISAIHEITA

1. TOIMINNAN PERUSTA

Liiton toiminnan perustana ovat liikunnan eettiset arvot ja urheilun reilun pelin periaatteet. (SBSL toimintasääntö)

Mitä tämä tarkoittaa:

- Paras mahdollinen suoritus
- Sääntöjen noudattaminen
- Vastustajan kunnioittaminen
 - voitti tai hävisi
- Muun urheiluväen kunnioittaminen
(valmentajat, toimitsijat, yleisö,...)

2. SÄÄNNÖT

Voimassa olevat SBSL:n säännöt löytyvät verkkosivuilta

WWW.BASEBALLFINLAND.COM

MITÄ SÄÄNTÖJÄ ON?

1. Viralliset baseball-säännöt
 - Official Baseball Rules
 - Tämän mukaan pelataan
2. SBSL:n sarjasäännöt
 - Suomen olosuhteet otteluissa
 - Sarjojen määrittelyt
 - Eettiset: doping, vedonlyönti yms
3. SBSL:n toimintasäännöt
 - Yhdistyksen mukaiset säännöt
4. Muut ohjeet
 - Doping
 - Taloushallinto
 - SBSL:n kenttäsäännöt

VASTUU

Vastuu sääntöjen noudattamisesta:

Osallistumalla kilpailutoimintaan seurat ja niitä edustavat joukkueet, toimitsijat ja urheilijat sitoutuvat noudattamaan näitä sääntöjä. (SBSL sarjasääntö)

Vastuu sääntöjen tuntemisesta:

Seurajohtajien on huolehdittava siitä, että joukkueet tuntevat heitä koskevat kohdat sarjasäännöistä. (SBSL sarjasääntö)

Osallistu sääntökurssille, jos et vielä tunne sääntöjä!

3. OTTELUN KULKU

OTTELUN ALOITTAMINEN

Aikataulu ottelun alkaessa:

- Kotijoukkue 20 EOA asti.
- Vierasjoukkue 20 EOA - 10 EOA.
- Tuomari-valmentaja -kokous 5 EOA.

Yksityiskohtia:

- Aikataulua noudatetaan ilman eri kehoitusta.
- Kentän on oltava valmiina 20 EOA. Jos kotijoukkue ei ehdi harjoitella 20 EOA mennessä, sille ei jää kenttäharjoitteluun aikaa lainkaan. Kenttä on merkittävä sarja- ja kenttäsääntöjen mukaisesti.
- Kirjurin tuoli ei saa olla vaihtopenkin välittömässä läheisyydessä.
- Jos ottelussa on *seremoniallinen* avausyöttö, niin lyöjän tehtävänä on lyödä HUTI. Ottelun alkaessa kauntti on 0-0!

OTTELUN LOPETTAMINEN

- Pelin päätteeksi kiitetään vastustajia ja toimitsijoita.
- Ei haukuta muita.
- Kätellään vastustajat (kapteeni ja valmentaja kättelee myös tuomarit).
- Jätetään kenttä siistiin kuntoon.

RIPEÄÄ PELIÄ

Jokainen voi toiminnallaan edistää pelin riipeyttä - tai sitten pitkittää sitä.

Yleiset:

- Ryhdikästä ja riipeää liikkumista pelitilanteiden ulkopuolellakin.
- Keskity peliin, ottelun aikana ei pulista tuttujen kanssa. Pysytään vaihtopenkillä.
- Vuoroparin vaihdot nopeasti. Aikaa vain 1 min.
- Pallopoika laittomien hakemista varten.

Valmentajat:

- Opasta pelaajia riipeään asenteeseen ja käytäntöön.
- Lyöntijärjestyksestä huolehtiminen.
- Merkkien näyttäminen ei saa viivyttää syöttämistä.
- Taktiikkakokoukset *sisävuoron* alkaessa, tällöinkin ensimmäinen lyöjä valmiina.
- Ei turhia vierailuja kummulle. Mieti etukäteen asiasi.

Syöttäjä: (Tämä on ratkaisevin!)

- Syöttö viivyttelämättä (20 sek aikaraja!).
Sivuasentoon on pysähdyttävä, mutta ei jämähdettävä.
- Mene suoraan pleitille, ei kävelylenkkejä. Koskee myös lämmittelyheittoja, joihin on aikaa 1 min (tai max 8 heittoa).
- Vältä turhia pick-off -yrityksiä (tämä ei ole taktisestikaan järkevää).

Catcher:

- Catcher istuu alhaalla eikä seisoskele, kun syöttäjällä on pallo. Näytä merkit viivyttelämättä.
- Sovi etukäteen varamies pukeutumisen ajaksi.

Muut:

- Lyöjä EI SAA astua ulos boksista, kun syöttäjä on syöttöasennossa. Seuraava lyöjä valmiina.
- Pelaajan velvollisuus on suostua vaihtoon, minkä valmentaja määrää. Jos vaihtopelaajaa ei kyetä asettamaan ripeästi, niin ottelusta tulee luovutus.

SUURI JUOKSUERO

Liian suuri juoksuero on vastustajan nolaamista, eikä se kuulu reilun pelin henkeen.

- Juoksuero ei vaikuta sarjataulukkoon!
- Kun juoksuerosäännön mukainen lopettamisraja ylitetään ennen lopetusvuoroparia, on ero liian suuri.

Johdossa olevan joukkueen velvollisuus on saattaa peli päätökseen. Häviöllä oleva joukkue saa pelata tosissaan.

Käytännön toimenpiteet:

- Lopetetaan hyökkäyksen merkit.
- Pesien varastaminen ja villoilla syötöillä eteneminen lopetetaan.
- Lyödään myös väärää syöttöjä.
- Pesävälejä ei juosta täysillä. Odota hetki ennen starttia.
- Johdossa oleva joukkue pelaa ulkovuoronsa tosissaan. Ei vaihdeta aloittelijaa syöttäjäksi!

Se, mitä näistä otetaan käyttöön, riippuu pelin tasosta.

Pelleileminen on kielletty.

TURVALLISUUS

- **Turvavarusteet:** Suojukset ja kypärä catcherillä ja lyöjällä.
- **Syöttö** vasta, kun lyöjä ja tuomari ovat valmiina. Ei syötetä, jos yleisöä tai ohikulkijoita on lähellä.
- **Catcher** peruuttaa, jos lyöjä on kovin takana.
- **Ykköstilanne:** Juoksijan juostava linjan *ulkona*. Vastaavasti pesämiehen pysyttävä linjan *sisällä*.
- **Syöksyminen:** Jalat matalalla slaidatessa.
- **Vastustajankin taidot** otettava huomioon siinä, miten kovaa pelaa. Taitamaton kovaa pelaaminen on vaarallista kaikille.
- **Tuomari** arvioi, onko kyse kovaa pelaamisesta vai toisen tahallisesta vahingoittamisesta tai vaaraan saattamisesta (erittäin törkeää epäurheilullisuutta).

4. KÄYTTÄYTYMINEN

Otteluissa on käyttäydyttävä urheilullisesti ja asiallisesti sekä kentällä että vaihtopenkillä.

OLEMUS

Urheilulliseen olemukseen kuuluu parhaansa yrittäminen kilpailutilanteessa. Siihen kuuluu myös asianmukainen asustus.

Esimerkiksi seuraavista tuomitaan ulosajo epäurheilullisuudesta:

- Pelin ollessa käynnissä, kentällä istumisesta tai makailemisesta.
- Mailan tai kypärän törkeä heittäminen kiukun purkamiseksi.
- Tupakka ja nuuska.

VÄKIVALTA

Toisen tahallinen vaaraan saattaminen, vahingoittaminen tai sellaisen yrittäminen on *erittäin törkeää epäurheilullista* käyttäytymistä (vrt TURVALLISUUS):

- Tuomari poistaa välittömästi ottelusta väkivaltaisesti käyttäytyvän pelaajan.
- Ottelun tapahtumien käyttäminen tekosyynä rasismiin tai henkilökostaiseen koston on erityisen tuomittavaa.

Käytäntöjä:

Jos henkilö poistetaan ottelusta **törkeän** epäurheilullisuuden vuoksi, hän on automaattisesti kilpailukiellossa ainakin siihen saakka, kunnes sarjavaliokunta käsittelee asian.

Jos lyöjä hit-by-pitch -tilanteessa lähtee syöttökummulle päin, hänelle tuomitaan ulosajo epäurheilullisuudesta (törkeyden arvioi tuomari).

PÄIHTEET

- Tupakka ja nuuska epäurheilullista.
 - Ulosajo epäurheilullisuudesta.
- Päähtyneenä pelaaminen saattaa muut vaaraan.
 - Ulosajo törkeästä epäurheilullisuudesta.
- Huumeet edellisten lisäksi rikollista.
 - Kilpailukielloa sarjasäännön mukaan.
 - SBSL voi testata (SS v. 2000-).

Liigaseura HPK:n esimerkki (keskustelu)

- Missään seuran tilaisuudessa ei käytetä alkoholia tai tupakoida.
- Jos seuran alaikäinen jäsen tavataan päihteiden käytöstä, ilmoitetaan aina kotiin. (Jossakin ylipäätään - seuran tilaisuuksissahan ei päihteitä käytetty!)

KIELENKÄYTTÖ

Kielenkäytön on oltava asiallista. Kielteisesti toiseen kohdistuva kielenkäyttö on kielletty (BB 4.06a2).

Asiallisuus

- Ei räyhäämistä, huutamista tai kiroilua.
- Ei turhaa lörpöttelyä.

Toiseen kohdistuva kielenkäyttö. Kiellettyä on:

- Vastustajan arvosteleminen
- Toimitsijoiden arvosteleminen
- SBSL:n arvosteleminen

Erityisesti on kiinnitettävä huomiota julkiseen kielenkäyttöön. Asialliselle kritiikille on omat kanavansa.

Muuta huomioitavaa

- Ei radio- tai tv-haastatteluja kesken ottelun.

HUONOT TUOMIOT

Tuomarit tekevät virheitä.

1. Virheet sääntötulkinnassa:

Päävalmentaja voi ollessaan erimieltä tehdä protestin (9.02b-c, 4.19).

2. Virheet arvioinneissa:

- Arviointituomiota ei saa vastustaa (9.02a).
- Raportoi toistuvista arviointivirheistä.

Säilytä asiallinen käyttäytyminen myös tuomarin virheen sattuessa.

Protestin tekeminen tapahtuu seuraavasti:

1. Valmentajana olet sitä mieltä, että tuomari *ei toiminut sääntöjen mukaisesti*.
2. Pyydät *ajan*, ja menet kysymään asiasta päätöksen tehneeltä tuomarilta *ennen seuraavaa pelisuoritusta*.
3. Tuomari korjaa tuomionsa sääntöjenmukaiseksi (*arviota ei koskaan muuteta*) tai selostaa sinulle näkemyksensä. Tuomarit voivat myös neuvotella keskenään ja tutkia sääntökirjaa.
4. Jos olet edelleen sitä mieltä, että asiassa *ei ole toimittu sääntöjen mukaisesti*, niin voit tehdä protestin. Tämä tapahtuu ilmoittamalla protestin tekemisestä ja sen syystä *selvästi* tuomarille *ennen seuraavaa pelitilannetta*. Tuomari ilmoittaa ottelukirjanpitäjälle protestista, ja tämä merkitsee ylös pelitilanteen protestintekohetkellä ja täyttää protesti-ilmoituksen.
5. Ottelun jälkeen tuomari täydentää protesti-ilmoituksen SVK:ta varten. Protestin tehnyt joukkue toimittaa protestin *kirjallisena* protestimaksun kanssa määräaikaan mennessä SVK:lle (katso sarjasääntö).

SVK käsittelee protestin ja ilmoittaa hyväksytyyn protestin aiheuttamista toimenpiteistä.

Toistuvan arviointivirheen raportointi

1. Säännöt kieltävät yksiselitteisesti arvioinneista valittamisen sekä mielenilmaisut. Niele siis kalkkisi pelitilanteessa! (Muuten *helposti* ulosajo.)
2. *Mieti, miksi* tuomari teki tuollaisen arvion. Tuomari tuomitsee sen mukaan, miltä tilanne näytti. Vaikuttiko arvioon tuomarin huono sijoittuminen? Vai oliko kyseessä tilanne, jossa vastapuoli sai safe:n *näyttämään* palolta hyvällä pelillään (tyypillisesti tag-tilanteet). Tai päinvastoin, saiko oman joukkueen tupeksiminen palon *näyttämään* safe:lta?
3. A) JOS huonon tuomion syy oli tuomarissa ja vastaavat tilanteet toistuvat:
 - Ota yhteyttä pelin jälkeen (mieluummin vasta seuraavana päivänä mahdollisen kiihtymyksen laannuttua) SBSL:n tuomarikouluttajaan ja kerro asiasta. Tuomarikouluttaja huolehtii asiaa eteenpäin. Muista kuitenkin, että jotkin asiat tuomaroinnissa ovat vaikeita eikä niitä heti opi.
 - Älä valita asiasta tuomarille tai julkisuudelle edes pelin jälkeen. **Huom:** Myöskään tuomarit eivät saa valittaa pelin laadusta millään tavalla joukkueille tai julkisuudelle.
- B) JOS epäedullisen arvion syy oli oman joukkueen sähläys, tai vastustajan taitavuus: Tiedät, mitä harjoitella!

UUSI MAHDOLLISUUS

Reilun pelin henkeen kuuluu antaa epäonnistuneelle uusi mahdollisuus.

Kun joku on rikkonut sääntöjä ja kärsinyt rangaistuksensa, hän saa alkaa uudelleen.

5. ERILLISAIHEITA

VAKUUTUS

SLU:n yhteisvakuutus korvaa liiton ja sen *jäsenseurojen* tilaisuuksissa (1.4.2001 alkaen):

- Henkilövahingot vapaaehtoistyöntekijöille, toimitsijoille ja ulkopuolisille, yläraja 50000 mk, omavastuu 300 mk.
- Esinevahingot 1000000 eu asti, omavastuu 500 eu.

Täysi-ikäistä urheilijaa ei ole vakuutettu SBSL:n kautta.

Alaikäsellä urheilijalla vakuutus on pakollinen.

Vaihtoehdot:

- SBSL:n ryhmävakuutus,
- oma vakuutus (kirjallinen ilmoitus lisenssin yhteydessä).

Vahingon sattuessa ota yhteyttä liiton hallitukseen tai toimistoon.

Peliasut

Suositus 1: Kotijoukkueella vaalea peliasu, vierasjoukkueella tumma/värillinen peliasu.

Suositus 2: Yhtenäinen peliasu.

Vaatimus: Vähintään urheiluasu ja samanväriset paidat tms (ei farkkuja...).

Ulosajo

Ulosajetun henkilön on vaihdettava siviiliasuun ja poistuttava välittömästi kentältä ja vaihtopenkin läheisyydestä.

Seurojen säännöt

SBSL suosittaa, että seurat muokkaisivat säännöistään yhteensopivat SBSL:n sääntöjen kanssa:

- urheilullisuus ja reilu peli
- antidoping

Muut

- Vedonlyönti kielletty baseballin osalta.
- Sopupelit kielletty.
- Doping kielletty (lue ohje).
- Suomen lakia noudatettava.

OSALLISTUMINEN SBSL:N TOIMINTAAN

ME olemme SBSL.

- Mikäli haluamme, että jotakin tapahtuu, on meidän itse se tehtävä.
- SBSL on *niin pieni liitto*, että sillä ei ole varaa pitää 'vapaamatkustajia'.